

Udviklingsperspektiv Hjordkær

Et godt sted at bo

Et udviklingsperspektiv for
Hjordkær & omegn

Vision: Hjordkær Et godt sted at bo!

Målene samler op på Hjordkær og omegns styrker og potentialer, der alle understøtter visionen for Hjordkær: Et godt sted at bo.

Det er blevet til fire mål, som sætter retningen for byens udvikling, lokalrådets arbejde og prioritering af kom- mende initiativer i Hjordkær.

Mål # 1
Sammenhold om faciliteterne

Mål # 2
Synlig fortælling

Mål # 3
Det gode liv hele livet

Mål # 4
Dyrk det grønne

Prioriterede indsatsområder og indsatser

INDSATSOMRÅDE: GRØN, GRØNNERE, HJORDKÆR

1 GRØN MERVÆRDI

2 UDBYGG NATUREN I KANTEN AF BYEN

3 FORBINDELSE MELLEM LAND OG BY

ANDRE IDEER: GRØN, GRØNNERE, HJORDKÆR

INDSATSOMRÅDE FRA BAGSIDE TIL FORSIDE

4 KIRKEGADE – BINDER BYEN SAMMEN

5 BRUGSEN OG GRØN PARK

6 SKOLEN – BYENS FORHAVE

INDSATSOMRÅDE ATTRAKTIV BOSÆTNING

7 BOLIGROTATION

8 SYNLIG FORTÆLLING

9 DEN ATTRAKTIVE ANKOMST

10 BYGNINGSKULTURARV

ANDRE IDEER: ATTRAKTIV BOSÆTNING

Grøn, grønnere, Hjordkær

- **Vi vil** skabe adgang til natur og lokalsamfund, når muligheden byder sig
- **Vi vil** tænke grønt i mere end én forstand
- **Vi vil** indtænke det grønne, hvor vi kan, og forskønne byen derigennem

FORMÅL

Hjordkærs grønne profil skal dyrkes og styrkes. Der er mange anledninger, som giver mulighed for løbende at udbygge natur- og rekreative områder i byens udkant og i oplandet. Stiforbindelser kan udvides og forbedres i området, så naturen og landskabet bliver let tilgængeligt for alle og styrker Hjordkær og omegn, som et attraktivt sted at bo og leve.

BAGGRUND

I arbejdet med udviklingsperspektivet er det blevet tydeligt, at der er mange anledninger og muligheder, der kan styrke byens grønne udvikling. Disse muligheder opstår både i forbindelse med tekniske anlægsprojekter og gennem forbedringer af forbindelserne mellem Hjordkær og det omkringliggende landskab. Grøn, grønnere, Hjordkær samler de prioriterede indsatser og giver plads til fremtidige idéer, så det er muligt at handle fleksibelt og gribe nye muligheder for at gøre Hjordkær grønnere.

Hjordkær er omkranset af landsbrugsjord og adgang til større naturområder er begrænset. Med klimaforandringer, behovet for bedre vandhåndtering og omstilling af landbrugsjord til energiproduktion er der dog nye muligheder for at udvide naturområderne og gøre dem mere tilgængelige. Adgang til grønne områder spiller en afgørende rolle for bosætning og livskvalitet. Derfor er det oplagt at forbedre adgangen til naturen og forskønne byens grønne udtryk.

Byens to skove – Kirkeskoven og 100 Meterskoven – er eksempler på lokal vilje og initiativ. De blev anlagt for blot 30 år siden og giver i dag værdifulde rekreative muligheder, som er en vigtig del af Hjordkærs identitet. Byens mange haver bidrager også til et grønt udtryk, men der er fortsat potentiale for at begrønne fælles offentlige rum, som gader og arealer ved byens faciliteter og styrke en grøn profil.

INDSATSOMRÅDETS FOKUS

Vi vil skabe adgang til natur og lokalsamfund, når muligheden byder sig

Forbindelserne mellem Hjordkær og oplandsbyerne spiller en vigtig rolle. Stier og grønne korridorer kan gøre det lettere for folk at bevæge sig i naturen og samtidig skabe smukke og rekreative forbindelser mellem lokalsamfundene, der fremhæver landskabet omkring den enkelte by. Dette er et langsigtet udviklingsmål, men når nye anledninger byder sig, er det en prioritet, at den rekreative adgang til landskab og natur udbygges. Hærvejen er fx en anledning til at skabe et lokalt loop, der forbinder Hjordkær med landskabet. Det har værdi i hverdagen samtidig med, at det styrker Hjordkærs kobling til Hærvejen.

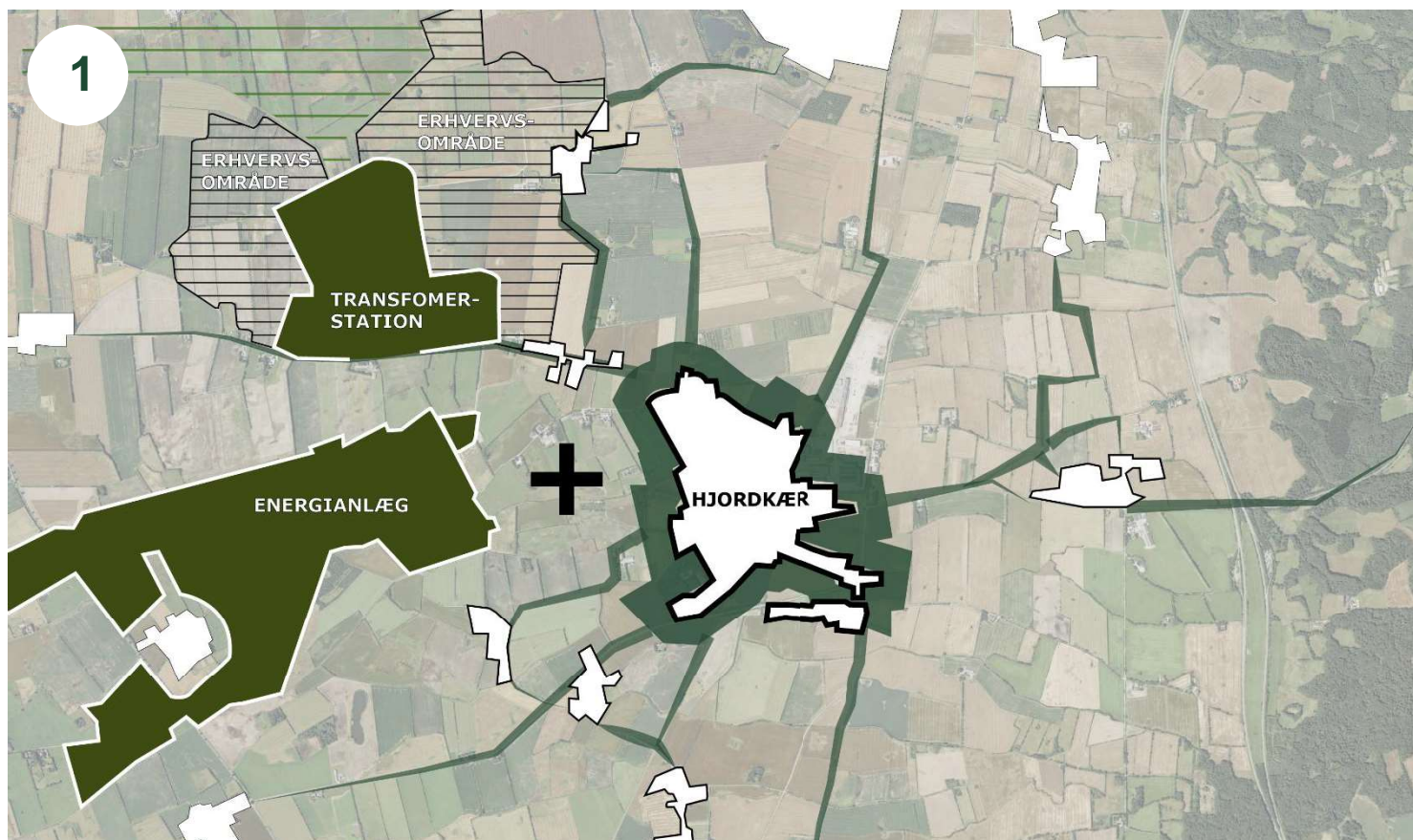

Vi vil indtænke det grønne, hvor vi kan, og forskønne byen

Hjordkær by skal være endnu grønnere. Byens udtryk kan forskønnes med flere grønne elementer og grønne allier. Særligt omkring Aabenraavej, byens porte og Kirkegade trænger udtrykket til et løft, og her kan ses på grønne elementer, der kan løse flere ting på en gang – fx separatkloakering eller trafikssikkerhed – og samtidig er indbydende og understøtter fortællingen om det gode liv, som Hjordkær tilbyder.

Vi vil tænke grønt i mere end én forstand

Hjordkær står overfor flere muligheder for at blive grønnere, både i fysisk forstand og i forhold til grøn omstilling. Landskabet omkring Hjordkær og oplandsbyerne er under forandring og det er oplagt at være nysgerrige på, hvordan det kan veksles til en positiv fortælling og en udviklingsmulighed, der bredt set gavner området. Det kan bl.a. ske ved aktivt at søge Grøn pulje til finansiering af indsatser i udviklingsperspektivet og gennemføre projekter, som kan fremme en grøn profil. Det kan f.eks. være i forhold til nye muligheder for mobilitet, energiforbedringer eller udbygning af naturen med sammenhængende naturområder og naturgenopretning. Ved at tænke bæredygtighed ind i byens udvikling og se på mulige synergier ved den grønne omstilling kan Hjordkær både styrke sin grønne profil og bruge den grønne omstilling til gavn for bosætning og det gode liv i Hjordkær.

GRØN MERVÆRDI

FORMÅL

At tekniske projekter og erhvervsudvikling kan skabe merværdi for lokalsamfund og natur.

BAGGRUND

Der er udlagt større erhvervsområder i Hjordkærs opland og området er under udvikling med nye projekter, såsom udvidelse af transformatorstation, PTX-anlæg, vedvarende energianlæg (VE-anlæg) samt nye produktionsvirksomheder. Kommunen er i gang med at udarbejde en helhedsplan for området omkring Kassø Transformatorstation for at fremme udviklingen af området i tråd med kommunens udviklingsstrategi 'Det Gode Liv'. Samtidig er der en kommende opgave med kloakseparering i byen og vandhåndtering i byen og i oplandet.

Samspil med øvrige indsatser

Udbyg naturen i kanten af byen
Forbindelse mellem land og by
Kirkegade - binder byen sammen

Tovholder

Kommune, projektere og lokalråd

Samarbejdsparter:

Lokalråd, lokalsamfund, grundejere, virksomheder, erhvervsliv mv.

Der kan etableres en lokal arbejdsgruppe, som har fokus på lokale merværdier.

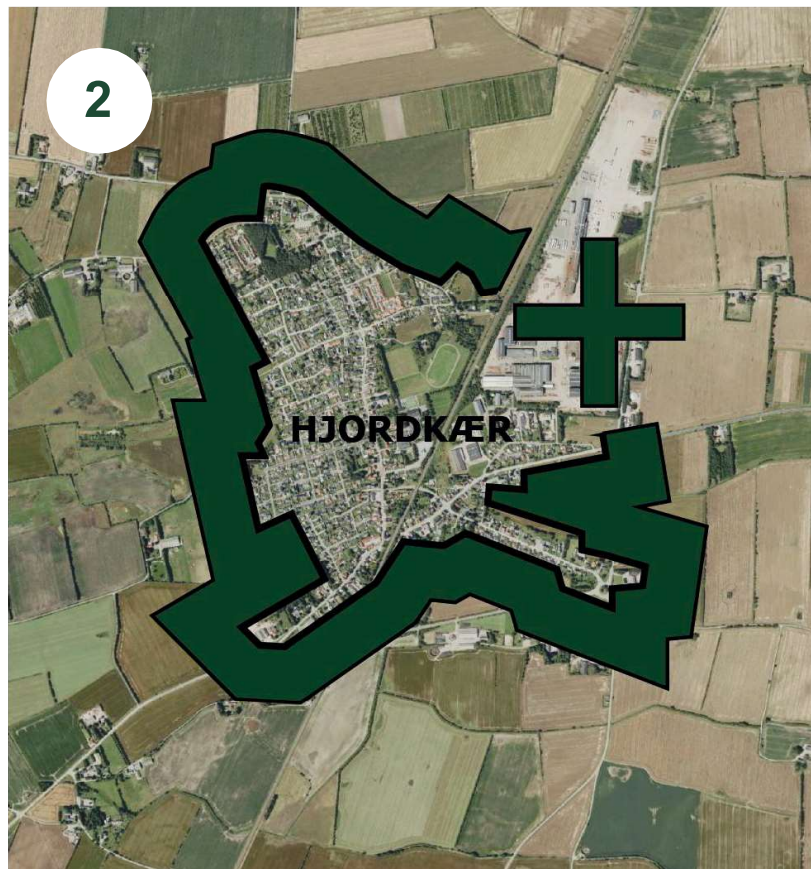
TILGANG

Når muligheden byder sig i forbindelse med kommunens planlægning af nye tekniske anlæg og erhverv, kan der være anledninger til at se på perspektiver for merværdi for lokalsamfundet og den omkringliggende natur.

- F.eks. arbejder Aabenraa Kommune med et forsinkelsesområde øst for byen og indtænker her stiforbindelser og ophold. Det betyder, at det tekniske anlæg omdannes til et bynært rekreativt område, som giver lokal værdi. I området kan der arbejdes videre med flere stiforbindelser, som sikrer, at Hærvejens gæster og borgere i Årslev får en passage langs et rekreativt område fremfor ad hovedvejen.
- F.eks. ved at kommunen tænker vejafvanding i byen sammen med fremtidig klimatilpasning, der samtidig kan forskønne byen.
- F.eks.. ved at undersøge muligheden for nedsivning fremfor traditionelle kloaksepareringsprojekter
- F.eks. ved at kommunens guidelines for VE-anlæg anvendes til at danne grønne korridorer med mulighed for vildtpassager og stiforbindelser for de omkringliggende byer og til at danne grønne vægge, som afskærmning for de omkringliggende naboer til VE-anlæggene.

Lokalsamfundet kan spille en rolle ved løbende at fokusere på, hvordan nye projekter kan skabe lokal merværdi.

- F.eks. ved at bringe indsatserne i udviklingsperspektivet i spil og fokusere på, hvordan oplandet i samspil med tekniske anlæg kan bruges til skovrejsning, grønne korridorer, biodiversitet og/eller rekreative områder og til at etablere natur i kanten af byen.
- F.eks. ved at indtænke finansiering fra Grøn Pulje, som en mulighed for at styrke Grøn, Grønnere, Hjordkær.

UDBYG NATUREN I KANTEN AF BYEN

FORMÅL

At udbygge naturen i byens periferi.

BAGGRUND

Hjordkær er omkranset af landbrugsjord og rekreative bynære områder er derfor begrænsede. Der er dog en række anledninger i Hjordkærs periferi, som kan være med til at skabe ny natur og adgang hertil fra byen. Mod nord langs banen er der potentiale for et større sammenhængende naturområde, hvis kommune, kirke og lodsejere arbejder sammen. Området mod nord-vest er i kommuneplanen udlagt til boliger. Området kan med fordel udvikles, som en grøn bydel og tænkes sammen med rekreativ vandhåndtering og en grøn rygrad, der skaber sammenhæng med kirkeskoven.

Tilgang

Indsatsen hænger tæt sammen med de øvrige indsatser i Grøn, grønnere, Hjordkær og det er oplagt at se på, hvordan naturen i kanten og forbindelser samtænkes med resten af udviklingen i oplandet. Det kræver generelt et langsigtet fokus på indsatsen. Det betyder, at når der opstår nye anledninger til at arbejde med byens periferi, så skal mulighederne for at udbygge naturen og adgangen hertil indtænkes. Det kan f.eks. være ved planlægning af nyt boligområde i nordvest. Det kan f.eks. være at indtænke grønne kiler, stier og at der plantes før der bygges. Der er forskellige begrænsninger og bindinger for arealerne i kanten af byen, som kræver afklaringer og eventuel rådgivning for at finde de gode og helhedsorienterede løsninger.

Samspil med øvrige indsatser

Grøn merværdi

Forbindelser mellem land og by

Boligrotation

Tovholder

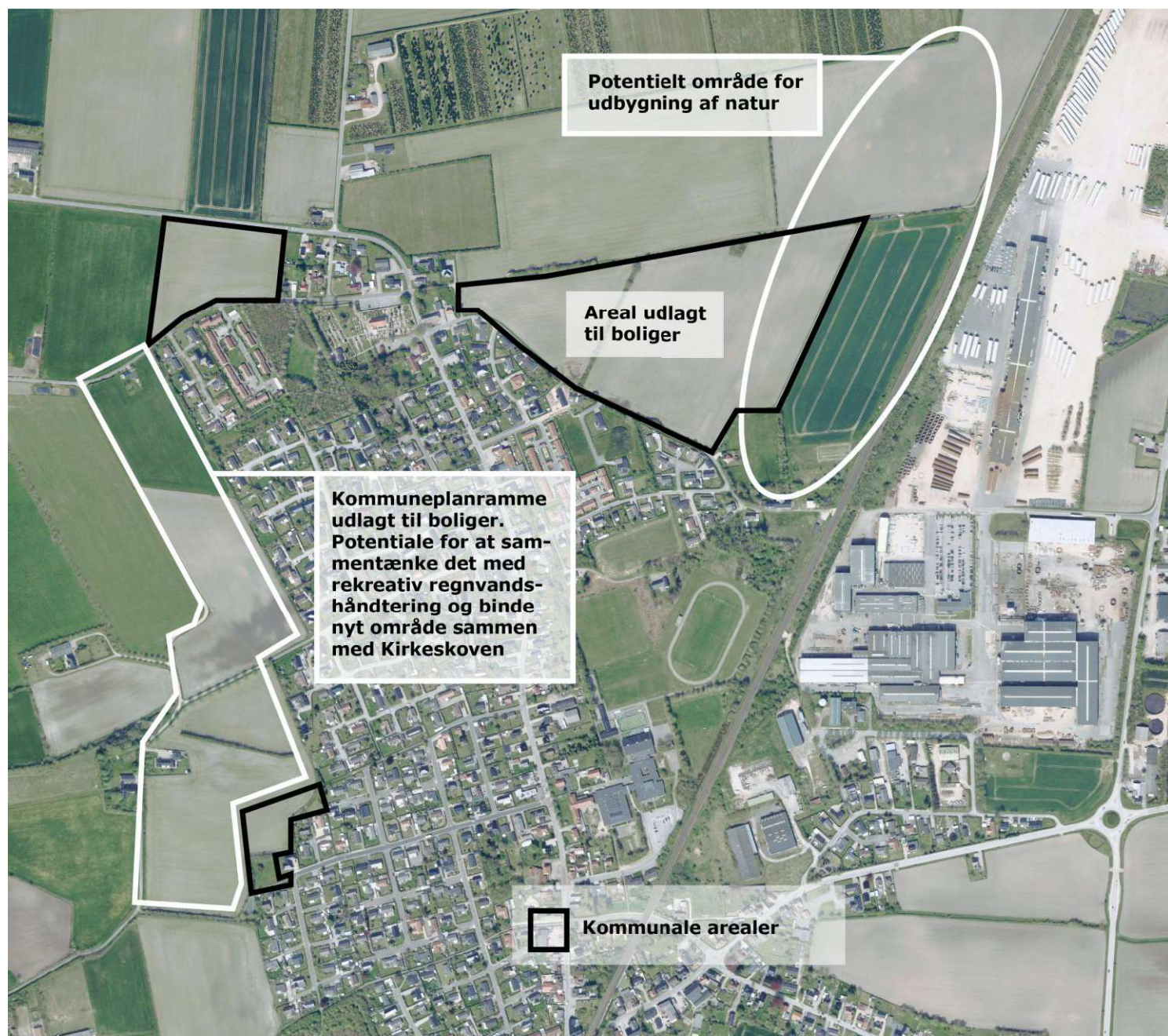
Kommune, projektere og lokalråd

Første skridt

Det er oplagt at afdække om der er områder i kanten af byen, som er mere enkle at gå til. Det kræver indledningsvist dialog med grundejere, afdækning af rammer for arealet og muligheder. Med afsæt heri kan der udarbejdes en plan for området.

Samarbejdsparter:

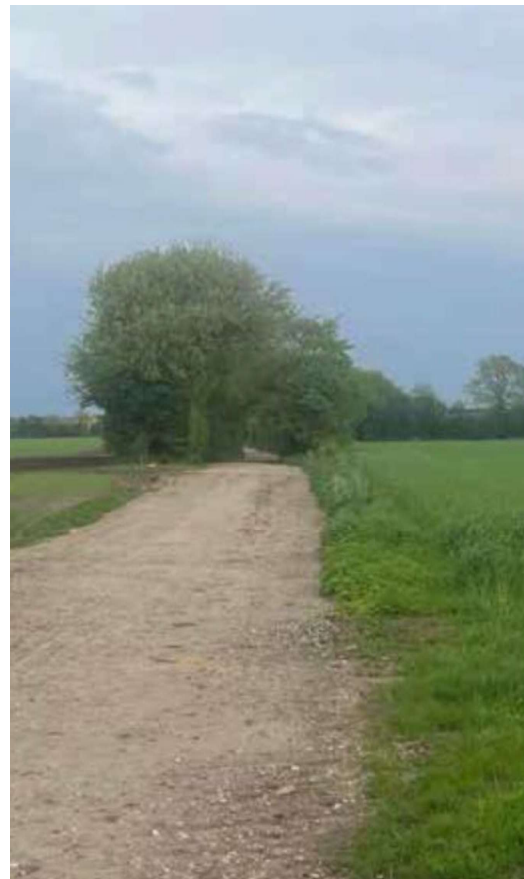
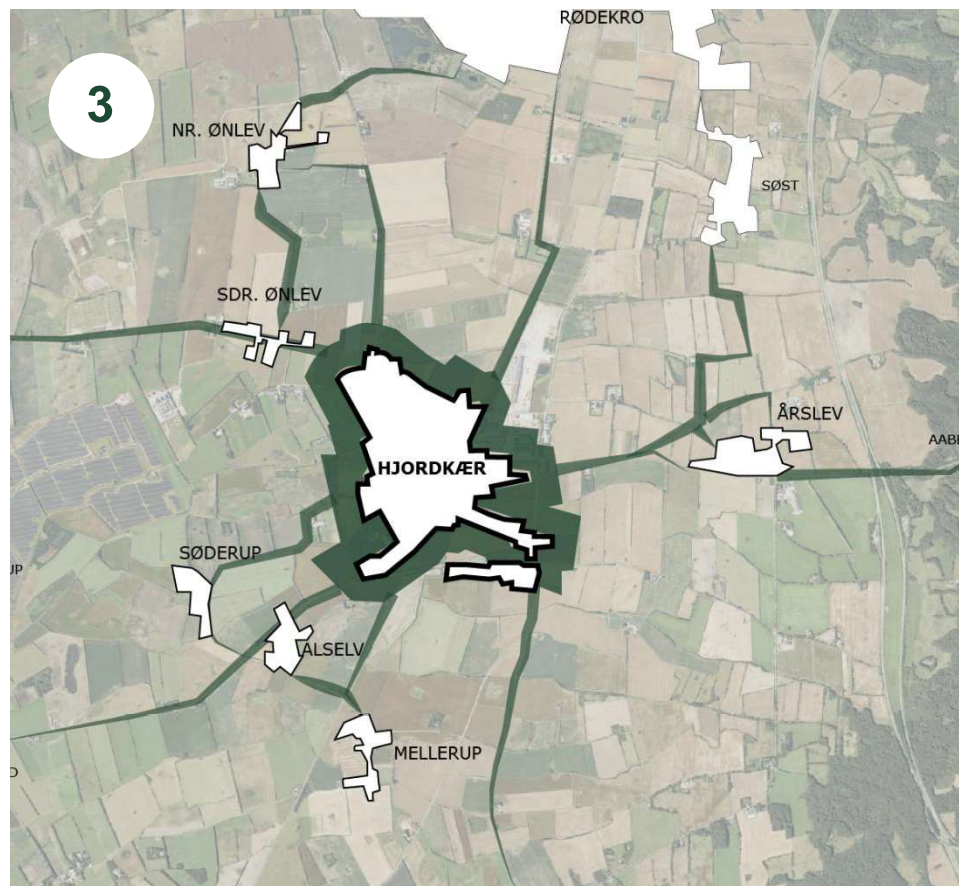
Kirken, grundejere, lokalråd

Kort ovenfor viser kommunale arealer og potentialer, der blev udpeget under byværkstedet den 19. september 2024. Disse arealer kan evt. delvist bruges til natur, regnvandsbassiner med rekreative funktioner, beplantning og lignende. Det kræver dog koordinering med andre projekter og hensynet til fremtidige udvidelsesmuligheder for Hjordkær.

Foto til højre: Eks. på at kombinere vandhåndtering med ny natur. Der kan skabes adgang til rekreative oplevelser tæt på byen, som både kan løse udfordringer og dyrke byens grønne profil.

FORBINDELSE MELLEM LAND OG BY

FORMÅL

At udbygge og styrke forbindelsen mellem Hjordkær, de mindre landsbyer og det omkringliggende landskab ved at skabe gode og nye stiforbindelser.

BAGGRUND

Der er i dag begrænsede muligheder for at gå ture i Hjordkær og de mindre landsbyer. Det er primært via mindre veje, som kan være forbundet med utryghed. Der er heller ikke et overblik over de stier, rekreative muligheder og forbindelser der allerede er. Det betyder, at nogle lokale og tilflyttere ikke kender mulighederne eller har trykke og smukke ture, som har betydning for det gode liv i hverdagen. Der er i forbindelse med planlægning af bl.a. nye tekniske anlæg og boligområder mulighed for at indtænke nye forbindelser og stier.

Tilgang

Første skridt er at kortlægge de eksisterende stier og forbindelser i og omkring Hjordkær og omkringliggende landsbyer, som Nr. Ønlev, Kassø og Årslev for at skabe et samlet overblik. Herefter undersøges mulighederne for at etablere nye stiforbindelser og små, enkle koblinger mellem stier og landeveje, som kan forbedre sammenhængen i stinetværket. Det gælder både etablering af nye stier og vedligeholdelse af de eksisterende stier.

Samspil med øvrige indsatser

Grøn merværdi

Udbyg naturen i kanten af byen

Tovholder

Lokalråd og lokalsamfundet

Første skridt

Kortlægge stier

Synliggøre og

formidle stier

Prioritere nye

stiforbindels

er

Koordinere med kommende anlægsprojekter

Samarbejdsparter:

Lodsejere, de mindre lokalsamfund

Kommunen, ved nye større planer i oplandet

Mulige tiltag der kan styrke forbindelser

Forbindelser mellem Hjordkær og de mindre lokalsamfund

Årslev

Lokalt ønske om en mere tryk cykelforbindelse på Aabenraavej - fra Kristiansmindevej (bagvejen fra Årslev) til Hjordkær. Særligt langs Aabenraavej og krydsning ved Hærvejen opleves af lokale, som utrygt. Dette kan eventuelt tænkes sammen med loop fra Hærvejen og til Hjordkær.

Forbindelse syd (Anslev / Bolderslev)

Lokalt ønske om en mere tryk krydsning af Tøndervej syd for byen. Afdække alternative cykelruter. Fx bruger nogle skolebørn en alternativ rute syd/vest for byen.

Forbindelse til Nr. Ønlev

Der er flere der går en fem kilometers rute på Arnhøjvej via Nr. Ønlev. Flere lokale oplever at Arnhøjvej er utryk, da de oplever at hastigheden er højere end de tilladte 60 km. Et nyt og mere trygt loop er derfor et langsigtet mål, som kan tænkes sammen med udvikling af natur i kanten af byen.

Forbindelse til Bolderslev

Der er lokalt ønske om gode cykelforbindelser mellem Bolderslev og Hjordkær.

Nye stier og forbindelser

Der skal hele tiden tænkes i nye muligheder og stiforbindelser fx etablering af en lille stiforbindelse til idrætsanlægget omkring Møllevej og Rørholm.

Det er også oplagt at forbinde Hærvejen mere direkte ind i Hjordkær. Det kan f.eks. ske ved at synliggøre et lille loop via Kirken og idrætsanlægget og et større loop via kirken og cykelstien til Rødekro.

Synlig skiltning, formidling og forbedringer

Der er flere muligheder for at synliggøre stier og rekreative arealer, så lokale og udefrakommende kender dem f.eks.:

- Kort over lokale stier ved brugsen, hallen og på sociale medier.
- Skiltning og markering af cykelstien til Rødekro fra Kirkevej
- Skiltning af stien ind i Hundredemeterskoven fra Tøndervej
- Nye loops i Hundredemeterskoven og slåning af stier, så det er lettere at gå tur.
- Markering af ruter
- Bænke både i byen og langs stierne i oplandet til gavn for seniorer og andre med behov for at kunne tage en pause.
- Gåvæjter eller arrangementer, som "Vis mig din sti", hvor der inviteres til fælles gåture. De kan både fremme brugen af stierne og styrke det sociale fællesskab.

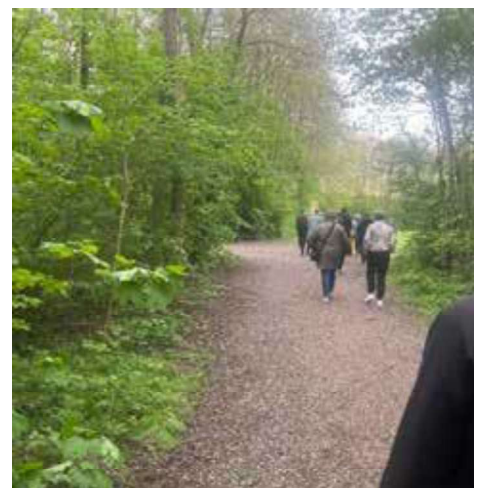
Grønne korridorer og alléer

Det er oplagt at stier sammentænkes med ny natur eller skov.

Der kan også indtænkes grønne alléer langs de vigtigste forbindelsesveje mellem Hjordkær og landsbyerne, som er med til at skabe grønne sammenhænge.

Foto til højre:

Kirkeskoven giver en oplevelse af at færdes i en skov, selvom den er relativt lille og ikke så bred. Det kunne være et scenarie for dele af en stuebygning, så ruterne er skærmet for vind og trafik.

GRØN FRIVILLIG I HJORDKÆR

Grønne og rekreative områder kræver vedligeholdelse og det skal tænkes ind fra starten, når nye stier og rekreative tiltag etableres.

Der etableres et grønt team af frivillige, der kan hjælpe med at vedligeholde grønne arealer og supplere det kommunale serviceniveau. Det skal være sjovt at være med og det sociale fællesskab er en vigtig del af indsatsen.

Et team af engagerede grønne frivillige er allerede i gang med at blive etableret, hvor flere har budt ind og gerne vil bidrage til Grøn, grønnere Hjordkær.

GRØN ERHVERVS- og BOSÆTNINGSPROFIL

Der er potentiale for, at de grønne investeringer i oplandet ikke kun styrker det lokale erhvervsliv, men også gør Hjordkær til et attraktivt sted at bo og arbejde. Det er oplagt at lokalsamfundet arbejder med, hvordan nærliggende PTX- og VE-anlæg kan understøtte den lokale udvikling ved at skabe nye jobs og en lokal grøn identitet. F.eks. hvordan kan lokale virksomheder drage fordel af omstillingen? Hvordan kan evt. opstart af nye lokalefølgeerhverv understøttes? Kan Hjordkær brande sig som et innovativt, bæredygtigt område og tiltrække både arbejdskraft, besøgende og tilflyttere?

HÆRVEJEN

Hærvejen går lige forbi Hjordkær og flere hærvejsturister besøger særligt kirken. Der satses i disse år stort på Hærvejen og det er oplagt, at arbejde med, hvordan gæsterne skal bydes ind i Hjordkær, til gavn for bosætning, brugsen og kirken.

Der kan arbejdes med et formidlingsspot ved Hærvejen, som viser mulighederne i Hjordkær og oplandet. Det kan synliggøre små loops via Hjulgraven, Toldstedet og Hjordkær by. Samt hvor der er indkøb, shelters, toiletter og leg.

Der kan også arbejdes med formidling ved bl.a. Toldstedet og kirken.

Fra bagside til forside

- **Vi vil** forskønne Hjordkærs centrale gadeforløb
- **Vi vil** gøre vores vigtige faciliteter mere synlige i gadebilledet

FORMÅL

Formålet med dette indsatsområde er at fremhæve og synliggøre de mange velfungerende faciliteter og fællesskaber, så de bidrager til byens identitet og er synlige i gadebilledet.

BAGGRUND

I Hjordkær er faciliteterne for fællesskaber stærke, men virker skjulte for dem, der ikke kender byen i forvejen. Borgerne i Hjordkær og omegn er blevet spurgt, hvorfor de har valgt at bo her, og hvad byen kan være stolt af. Her nævnes med god grund byens stærke foreningsliv og fællesskab omkring faciliteter, som skolen, brugsen, institutionen Smilehullet, den flotte kirke og erhvervslivet. Disse styrker er dog ikke altid synlige og indtager ikke den plads, som de reelt har i hverdagen. Det giver et forkert billede af byen, hvis man ikke har lokalkendskab.

INDSATSOMRÅDETS FOKUS

Vi vil forskønne Hjordkærs centrale gadeforløb

Kortlægningen af Hjordkærs styrker og udfordringer viser, at der er en unik mulighed for at omdanne forarealer, der i dag fremstår som bagsider ud mod Kirkegade. Disse arealer skal forskønnes, så byen præsenterer sig fra sin bedste side og understøtter fortællingen om Hjordkærs styrker og faciliteter. De fysiske rammer skal præsentere sig bedre og spille sammen med byens identitet.

Vi vil gøre vores vigtige faciliteter mere synlige i gadebilledet

Flere af de vigtigste faciliteter vender bagsiden til Kirkegade og kan fremstå mindre inviterende og mindre synlige for forbipasserende og potentielle tilflyttere.

Skolen vender bagsiden mod gaden, og Pulsen – byens vigtige idrætsfacilitet – er næsten usynlig i bybilledet. Separatkloakeringsprojektet og behovet for nyt slidlag i Kirkegade giver en aktuel anledning til at handle og skabe forandringer. Det er en oplagt mulighed for at forskønne området, omdanne bagsider til forsider og gøre byen mere indbydende for både borgere og gæster.

Ved at ændre på Kirkegades generelle profil i form af begrønning og etablering af opholdssteder/byrum langs gaden kan Kirkegade, som hovedgade opnå et indbydende og ryddeligt udtryk. Det betyder, at den ikke kun fungerer, som en trafikåre med dertilhørende trafikale udfordringer, men som en gade, der skaber samhørighed i byen. Der skal skabes et attraktivt og levende strøg i byen der samler, synliggør og understøtter faciliteterne og sammenholdet.

KIRKEGADE - BINDER BYEN SAMMEN

FORMÅL

At forskønne og opgradere Kirkegade som en tryk og smuk gade, der binder Hjordkær sammen.

BAGGRUND

Kirkegade er en vigtig færdselsåre i Hjordkær, men den har potentiale til at blive en indbydende og funktionel gade. Faciliteterne langs gaden spiller en central rolle i byens identitet, men deres nuværende udtryk skjuler ofte de perler, byen har at tilbyde, såsom Pulsen og 100 Meterskoven. Aktuelle anledninger til at forbedre Kirkegade inkluderer separatkloakering og behovet for nyt slidlag. Samtidig er der udfordringer med trafiksikkerhed, herunder behovet for sikre krydsningspunkter og hastighedsdæmpning, parkeringsproblemer, der generer cyklister, og uhensigtsmæssige trafikchikaner. Der er derfor grundlag for at gøre Kirkegade mere funktionel samtidig med at byen forskønnes og faciliteter langs Kirkegade bindes sammen.

TOVHOLDER

Kommunen ved planlægning af større anlæg omkring Hjordkær.

FØRSTE SKRIDT

Screening af kendte kommende tekniske projekter

Igangsætning af forundersøgelser i samarbejde med forsyningsselskabet Arwos.

Inddrage borgere i nære tiltag

Udarbejde helhedsplan/retningslinjer for designprincipper gældende for Kirkegade og øvrige delprojekter.

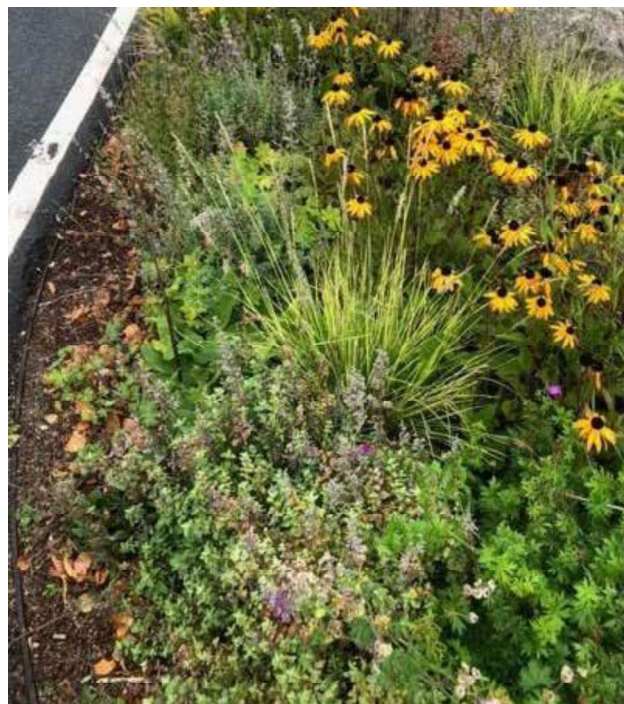
Samarbejdsparter:

Arwos, grundejere, erhvervsliv mv.

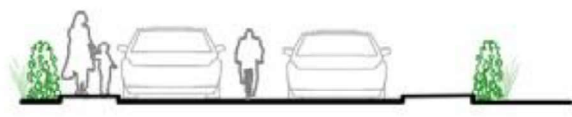
TILGANG

Der skal udarbejdes en helhedsplan og retningslinje for design, der sikrer en sammenhæng i udtryk som kan anvendes i øvrige delprojekter, f.eks. forarealet ved skolen, brugsen, den grønne park og ankomsten til Hjordkær.

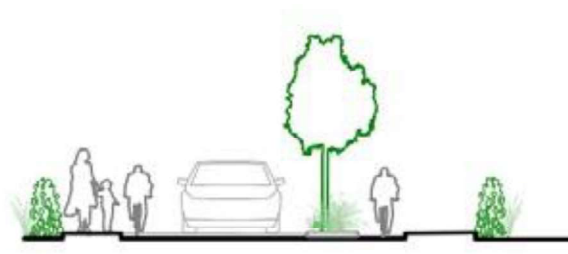
Ved at forskønne Kirkegade og de omkringliggende sidegader kan der skabes en mere sammenhængende og grønnere byprofil. Dette indebærer at forbedre de visuelle og funktionelle forbindelser mellem byens centrale områder, hastighedsdæmpende foranstaltninger som gør gaden mere sikker for både fodgængere og cyklister. Renoveringen skal times med forsyningens kloaksepareringsprojekter og omfatte undersøgelser af tekniske muligheder, såsom bæredygtig vandhåndtering på Kirkegade og sidegader, der kan understøtte et mere grønt Hjordkær. Det kan f.eks. ske med grønne helleanlæg, som både organiserer parkeringen og fremhæver vigtige steder i bybilledet, samtidig med at de skaber sikre krydsningspunkter. Grønne helleanlæg kan også fungere, som små opholdszoner og bidrage til at skabe en mere inviterende og sammenhængende gadeprofil.

Begrønning kan både være som lokal afvanding, eller som forskønnelse, der eksempelvis skaber plads til cyklister på indersiden og kan virke fartdæmpende

Princip: Kirkegade i dag

Princip: Grønnere kirkegade med plads til cykler, hastighedsdæmpende foranstaltninger og grønt

BRUGSEN OG GRØN PARK

FORMÅL

At forskønne området ved brugsen og den grønne park, som et samlende bytorv og mødested og udvikle det til et område der understøtter Hjordkærs vigtige faciliteter.

BAGGRUND

Brugsen er en af Hjordkærs kernefunktioner og bidrager til, at Hjordkær er et godt sted at bo. Indkøbsmuligheder midt i byen er en stor styrke, men omgivelserne omkring brugsen trænger til en opgradering for at blive mere indbydende. Udearealerne har potentiale til at skabe et uformelt mødested, hvor arealerne omkring brugsen og den grønne park forbindes og omdannes til et bytorv

Lokalsamfundet bakker op om brugsen og det er vigtigt for byen at sikre dens eksistens til gavn for bosætning ved at udvikle området.

TOVHOLDER

Kommunen ved større anlæg og lokalrådet og brugsen ved mindre tiltag.

FØRSTE SKRIDT

En helhedplan med mulighed for et prioriteringsværktøj for igangsætning af mindre projekter hos lokale.

Etablering af lokal gruppe, der kan arbejde med mindre tiltag i parken. F.eks. renhold, nye aktivitetter og flere opholdsmøbler.

Samarbejdsparter:

Coop / lokale

TILGANG

Der udarbejdes en helhedsplan for arealerne ved brugens og den grønne park. Planen er grundlaget for videreudvikling af området, som uformelt mødested. Helhedsplanen skal sammentænkes med øvrige planer for forskønnelse af Hjordkær for at sikre sammenhæng. Planen skal derudover danne grundlag for at en lokal arbejdsgruppe kan prioritere og igangsætte mindre projekter.

På arealerne kan der f.eks. etableres opholdsområder, som inviterer til aktivitet og socialt samvær, for eksempel med bænke og grønne områder der gør stedet mere anvendeligt for f.eks. hærvejscyklister, skoleelever eller seniorer på tur. Ændring af belægning på kørebanen i området og begrænset gadeparkering kan være med til at definere et bytorv og samtidig have en hastighedsnedsættende funktion.

Eksempel fra Gl. Ry hvor forpladsen til brugsen er gået fra skilteskov til mødested, der samtidig formidler en fortælling om byen til alle besøgende

Den grønne park har potentialer i sammehæng med brugsen og de omkringliggende arealer.

Areal der kan indgå i en helhedsplan med sammenkobling til øvrige planer i området.

SKOLEN – BYENS FORHAVE

FORMÅL

At transformere skolens forareal fra en bagside til en indbydende, synlig og attraktiv forside ud mod Kirkegade, der fremhæver skolens og fritidslivets aktiviteter, som central drivkraft for byens tiltrækningskraft, identitet og liv.

BAGGRUND

Området foran skolen signalerer bagside og skjuler dermed byens vigtigste institution og det aktive idrætsliv (Pulsen) lige bag ved skolen. Trådhegnet og en synlig transformator skæmmer området. Gymnastiksalens facade er lukket i stueetagen, og plænen fremstår som et overflødigt område der ikke udnyttes.

Trafikforholdene omkring Stadionvej udgør en udfordring, da biltrafik krydser skolens stisystemer. Derudover opleves krydsningsproblemer foran skolen på Kirkevej.

TOVHOLDER

Skolen og skolens støtteforening

FØRSTE SKRIDT

Skolen og støtteforeningen fortsætter deres nuværende planer for den spiselig forhave.

Skolen og kommunen udarbejder i fællesskab en samlet helhedsplan der tager højde for projektet og harmonerer med de øvrige projekter langs Kirkegade.

Samarbejdsparter:

Kommune, idrætsforeningen og skolens støtteforening.

TILGANG

Støtteforeningen er i fuld gang med projektet Den spiselige forhave på plænen foran skole og andre tiltag for at synliggøre skolen.

Der er endnu flere potentialer for området og det giver god mening at få en samlet plan for området, der også spiller sammen med de øvrige projekter langs Kirkegade og idrætsfaciliteterne ved Pulsen.

Omdannelse til et mere indbydende og synligt område hjælpes på vej ad støtteforeningens projekt med etablering af en spiselig byhave med bænke, bærbuske og frugttræer. Der kan også arbejdes videre med en plakatsøjle i børnehøjde, et kunstprojekt, at skolens facade åbnes op med respekt for bygningskulturen eller at forhaven leder om til det aktive idrætsliv bag skolen. Alle tiltag der kan understøtte et aktivt byrum til glæde for byens borgere uden for skoletiden. Det er oplagt at inddrage børnene og teste forskellige muligheder af i området. Det kan give børnene medbestemmelse og motivere dem til aktivt at bruge området.

Da der også er flere trafikale opmærksomhedspunkter i området, er det oplagt at skolen og kommunen sammen udarbejder en samlet helhedsplan for området, som spiller sammen med støtteforeningens planer om den spiselige byhave og de øvrige projekter langs Kirkegade.

Støtteforeningens nye skilt

Støtteforeningens spiselige forhave

Inspiration: Kunstbænk

Skolens forareal som den ser ud i dag.

Attraktiv bosætning

- Vi vil skabe et bysamfund for alle aldersgrupper
- Vi vil styrke Hjordkærs fortælling og byde velkommen – til tilflyttere, hinanden og gæster
- Vi vil samarbejde om at støtte vores faciliteter og erhvervsliv

Formål

At skabe rammer for et varieret boligudbud og et inkluderende lokalsamfund, der tilgodeser alle aldersgrupper og livsfaser. Gennem målrettet boligrotation, synliggørelse af byens styrker og fællesskaber, samt strategiske forbedringer af Hjordkærs centrale områder, vil vi fremme bosætning og styrke byens fortælling, som et attraktivt sted at bo og leve.

Baggrund

Flere faktorer spiller ind, når man vurderer, om en by er attraktiv at bosætte sig i. For at skabe det gode liv skal både fysiske og sociale behov opfyldes. Har man det tæt på sig, som betyder noget? Har man mulighed for at blive en del af meningsfulde fællesskaber? Og afspejler stedet de værdier og identiteter, man ønsker at være en del af?

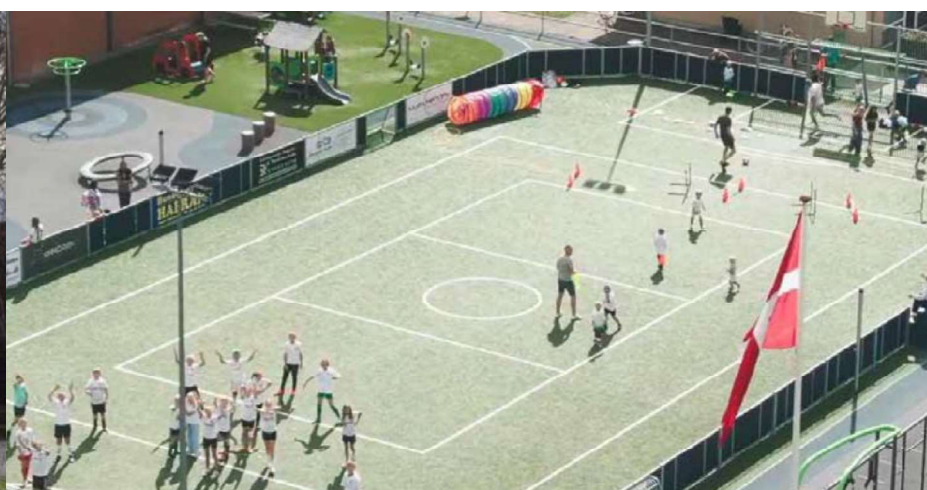
Hjordkærs stærke fællesskaber, velfungerende institutioner og faciliteter tiltrækker brugere fra hele området og er centrale for byens identitet. Disse styrker er dog ofte skjulte for besøgende og nye borgere, hvilket giver et ufuldstændigt billede af Hjordkærs kvaliteter. Rundkørslerne på Aabenraavej er ofte det første møde med Hjordkær, men de kan fortælle en mere inviterende historie om byens styrker og identitet. Det er også en identitet, som kan fremmes gennem et større fokus på byens kulturhistorie og byggede miljøer. Byens huse og bygninger repræsenterer hver i sær og samlet en konkret, autentisk og stedspecifik fortælling om det byen var engang, og det som byen er i dag.

Hjordkærs placering nær Aabenraa og Rødekro, med god infrastruktur og overkommelige boligpriser, gør den til et attraktivt valg for både børnefamilier og ældre. Byens ambition om at integrere grønne elementer harmonerer med nutidens behov for bæredygtige og indbydende lokalsamfund. Ved at skabe boliger, der favner alle livsfaser, og forskønne byens centrale områder, kan Hjordkær fremstå som en by, hvor både nuværende og nye borgere føler sig hjemme.

INDSATSOMRÅDETS FOKUS

Bysamfund for alle aldersgrupper

Vi vil skabe aktiviteter og fællesskaber, der favner bredt og inkluderer alle aldersgrupper. Det handler om at synliggøre de eksisterende aktiviteter, så de bliver tilgængelige for alle. Det handler også om, at vores stærke faciliteter udvikler og udvider deres tilbud. Samtidig er det vigtigt at styrke mobiliteten for alle, så Hjordkær forbliver forbundet med nærliggende byer som Rødekro og Aabenraa. Det kan ske ved at undersøge mulighederne inden for kollektiv trafik og på længere sigt et togstop.

Styrke Hjordkærs fortælling og byde velkommen – til tilflyttere, hinanden og gæster

Hjordkær er et lokalsamfund fyldt med stærke fællesskaber, velfungerende børneinstitutioner og et aktivt foreningsliv, der rækker langt ud over byens grænser. Disse styrker udgør Hjordkærs største potentiale, men de skal i højere grad synliggøres for både nuværende borgere og potentielle tilflyttere. Der bør arbejdes for at fremhæve Hjordkærs mange kvaliteter gennem målrettet PR og branding, hvor aktiviteter, faciliteter og byens stærke erhvervsliv spiller en central rolle. Samtidig skal der arbejdes på at forskønne de steder, der byder borgere og gæster velkommen til byen. Rundkørsler, viadukten, Kirkevej og områder som Smilehullet, hvor mange får deres første møde med Hjordkær, skal alle afspejle byens identitet, som et fantastisk sted at bo og leve.

Ved at kombinere branding med fysiske forbedringer kan der skabes et tydeligt og indbydende billede af Hjordkær – som både et hjem for stærke fællesskaber og et attraktivt valg for nye borgere.

Samarbejde om at støtte vores faciliteter og erhvervsliv

Hjordkær har et stærkt erhvervsliv, som gerne må spille en mere fremtrædende rolle i bybilledet. Det kan være sponsorater, eller velkomst-lejeboliger ejet af virksomheder eller gennem andre initiativer. Der bør løbende arbejdes med branding, hvor erhvervslivet spiller en vigtig rolle i fortællingen. Hjordkærs mange faciliteter understøtter fortællingen om Hjordkær som et attraktivt lokalsamfund. Der bør være fokus på at styrke samarbejdet og synligheden, så erhvervslivet engagerer sig i civilsamfundet, og civilsamfundet støtter det lokale erhvervsliv.

BOLIGROTATION

FORMÅL

At fremme boligrotation i Hjordkær og sikre et varieret boligudbud, der tilgodeser alle aldersgrupper og livsfaser.

BAGGRUND

Det er et stort lokalt ønske, at der skabes et bredere boligudbud, så seniorer kan blive i byen, mens yngre generationer får mulighed for at flytte ind i parcelhuskvartererne. Forskellige målgrupper har forskellige behov, hvorfor der skal arbejdes for at øge variationen i boligtilbuddene, så de matcher de forskellige livsfaser og gør det muligt for familier at blive i Hjordkær gennem hele livet.

TILGANG

Boligrotation kan fremmes ved at prioritere attraktive boliger centralt i byen, især rettet mod seniorer. Det kan f.eks. være ved at arbejde for seniorvenlige boliger nær Kirkegade og handelsmuligheder, mens udbud af nye byggegrunde til parcelhuse med naturkvaliteter, på sigt kan ske mod nordvest, hvor der i kommuneplanen er udlagt et rammeområde. Det videre arbejde er i høj grad afhængig af private initiativer.

TOVHOLDER

Kommune, lokalsamfund, og grundejere.

SAMARBEJDSPARTER

Grundejere, der vil udstykke arealer udlagt i kommuneplanen.

Private investorer

Lokalråd / lokale arbejdsgrupper.

KOBLING TIL INDSATSER

- Synlig fortælling
- Bygningskulturarven
- Udbyg naturen i kanten af byen

SYNLIG FORTÆLLING

Formål

At styrke Hjordkærs identitet og gøre byen synlig som et attraktivt sted at bo og leve.

Baggrund

Hjordkærs mange kvaliteter er ikke altid synlige for omverdenen. Byens stærke fællesskaber, velfungerende institutioner og aktive erhvervsliv er værdifulde styrker, men de fortjener større opmærksomhed. Samtidig giver Hjordkærs placering i det åbne landskab i cykelafstand fra byer som Aabenraa og Rødekro en unik position, der kan understøtte fortællingen om Hjordkær som et grønt og familievenligt lokalsamfund.

Mange besøgende og potentielle tilflyttere danner deres første indtryk af Hjordkær gennem byens ankomstområder, centrale gader og centrale rum. Disse områder kan bruges mere aktivt til at styrke byens samlede fortælling.

Tilgang

Ved at kombinere visuelle forbedringer med en stærk, lokal fortælling kan Hjordkær fremstå som et tydeligt og attraktivt valg for både nuværende borgere og tilflyttere.

TOVHOLDER

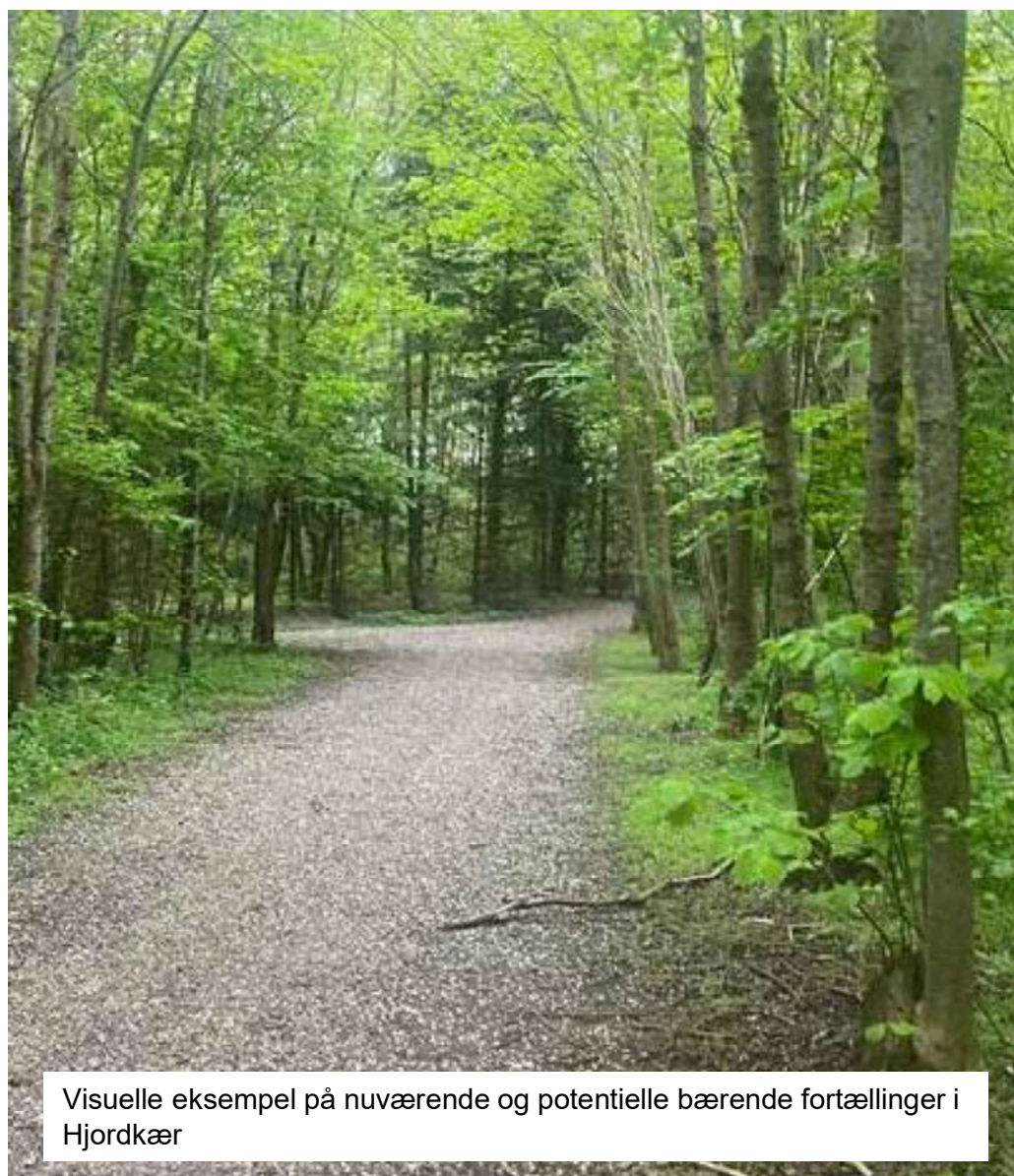
Lokalråd

Samarbejdsparter:

Kommune m.fl

KOBLING TIL INDSATSER

- Kirkegade - binder byen sammen
- Attraktiv ankomst
- Udbyg naturen i kanten af byen

Visuelle eksempel på nuværende og potentielle bærende fortællinger i Hjordkær

For at synliggøre Hjordkærs styrker kan der eks. arbejdes med, at:

Udvikle en lokal fortælling

- Fremhæve byens grønne potentialer, familievenlige miljø og stærke fællesskaber.
- Indarbejde lokalhistoriske elementer og fortællinger, der gør Hjordkær genkendelig.
- Skabe tydelige budskaber, der kommunikerer byens kvaliteter gennem PR og branding.

Fysisk synliggørelse i offentlige rum

- Installere skiltning og visuelle detaljer, der formidler Hjordkærs historie eller aktive fællesskaber ved centrale punkter som Smilehullet, Kirkevej, skolen og brugsen.
- Arbejde med kunst og design, der integrerer lokal identitet i byens udtryk.

Samarbejde med lokale aktører

- Involvere lokalsamfundet, erhvervslivet og institutionerne i fortællingen for at sikre bred opbakning og ejerskab.

Eksempel på kunst på tunnellen – billedet er genereret med hjælp fra AI.

DEN ATTRAKTIVE ANKOMST

FORMÅL

At forskønne og forbedre Hjordkærs ankomstområder for at skabe et positivt førstehåndsindtryk, der understøtter byens fortælling og identitet.

BAGGRUND

Hjordkærs ankomstområder bl.a. på Aabenraavej, Aabenraavejs rundkørsler, tunnellen og Kirkegade har potentiale til at binde byen sammen og understrege dens styrker. Samtidig fungerer steder som Smilehullet og forsamlingshuset, som hverdagens sociale knudepunkter, der kan synliggøres og bidrage mere til indtrykket af byen.

Der kan indtænkes grønne elementer og skabes en inviterende atmosfære ved indfaldsvejene, som kan understøtte Hjordkærs fortælling om fællesskab, skabt natur og livskvalitet.

TILGANG

Kortlægning af de udfordringer og potentialer som ankomstområderne har og med henblik på at udvikle en samlet plan, der sammentænker grønne elementer, skiltning og sociale funktioner. I planen skal det være muligt at arbejde med muligheden for hurtige forbedringer som beplantning og skiltning samtidig med at der arbejdes med større tiltag, der kan gennemføres på sigt.

TOVHOLDER

Lokalråd

Samarbejdsparter:

Kommune m.fl

KOBLING TIL INDSATSER

- Kirkegade - binder byen sammen
- Forbindelse mellem land og by
- Synlig fortælling

Udvikle ankomstområderne

- Gøre rundkørslerne og viadukten og vigtige gadestrøg mere indbydende. Det kan eks.. være gennem beplantning, kunst, eller at åbne mere op mod gaden.
- Hvordan kan bygningerne i højere grad henvende sig til gaden frem for at vende ryggen til?
- Arbejde med synlig skiltning, der guider besøgende og fremhæver Hjordkærs faciliteter.

Synliggøre centrale punkter

- Forbedre Smilehullet og forsamlingshusets omgivelser med grønne tiltag og design, der skaber et positivt førstehåndsindtryk.

Fokus på sammenhæng

- Indtænke ankomstområderne i en samlet fortælling, hvor design, udtryk, væsentlighed og funktionalitet understøtter hinanden. Eks. ved at inventar (eks. bænke), belægninger, planter mv. følger en bestemt designmanual.
- Grønne ambitioner, udtryk(materialer) og lokale styrker er sammen med de funktionelle behov (som eks.. parkering, forbedrede gå- og cykelforhold, opholdsmuligheder) ligeværdige i forskønnelsen.

BYGNINGSKULTURARV

FORMÅL

At styrke Hjordkærs identitet gennem bevaring og formidling af byens unikke bygningskultur.

BAGGRUND

Ingen by uden bygninger. Uanset om bygningerne står på private eller offentlige grunde, præger de oplevelsen af gaden og byen. I de mere end 800 år Hjordkær har været et "sted", har der været hjem, bygninger og huse, som har dannet rammer om et levet liv. Huse og bygninger fungerer som byens stabile beboere, der både tilpasses nutiden men samtidig bærer historier om fortiden. Hjordkær og omegn rummer huse med særlige arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter, som fortjener fokus. Ydermere er bygningerne afgørende for, hvordan både beboere og besøgende læser byens gader og rum. Derfor er en bevidst styrkelse af bygningskulturarven også en bevidst styrkelse af byen.

BAGGRUND

En registrering og vurdering af bygningskulturen i Hjordkær og omegn kan være første skridt mod at gøre bygningskulturarven til en mere aktiv og bevist del af byens udtryk og identitet.

Eksempler på tiltag kunne være

Save-registrering, informationskampagner, byvandring, historiske vandring, kend dit hus eller puljer til bygningsfornyelse og støtte til forbedringstiltag.

TOVHOLDER

Lokalråd / kommune

Samarbejdsparter:

Bygningsejere, lokalhistoriske foreninger m. fl.

KOBLING TIL INDSATSER

- Kirkegade - binder byen sammen
- Attraktiv ankomst
- Synlig fortælling

FORBEDRET MOBILITET

Afsættet for at styrke mobiliteten i Hjordkær og omegn er at opnå bedre indsigt i transportbehov og væsentlige forbindelser. Fokus kan være på at forbedre den interne sammenhængskraft eller at styrke forbindelser til knudepunkter som Rødekro og Aabenraa. Konkrete tiltag kunne inkludere bedre kendskab til flextrafik, busser til ungdomsskolen, optimering af cykelstier og strategisk placering af busstoppesteder – herunder ønsket om stop på Kirkegade for at sikre ældres adgang til offentlig transport. På længere sigt er der et lokalt ønske om at genetablere et togstop i Hjordkær.

UNGES PLADS I HJORDKÆR

Planlægning og inddragelse af de unge er afgørende for at skabe rum og aktiviteter, der passer til deres behov. De eksisterende tilbud og foreninger i området har ønsker om at udvikle nye muligheder for de unge. Erfaringen viser, at de unge skal være med til at kortlægge deres behov og aktivt inddrages i de projekter der sigter efter at skabe et "sted for de unge". Alternativt kan der også arbejde for bedre forbindelser til nærliggende tilbud. Unge kunne evt. inddrages direkte i at skabe et "hænge ud sted" ved: den grønne park eller skolens forareal.

SIKRE BYENS KERNEFUNKTIONER

Der er et lokalt ønske om at løfte og fremtidssikre byens kernefunktioner og faciliteter. Det kan eksempelvis handle om at fremtidssikre brugsens faciliteter, så den kan fokusere på sin daglige drift. Det kræver bl.a. juridiske afklaringer for at finde ud af, hvilke muligheder lokalsamfundet har og hvilke forenings- eller organisationsformer der skal til. Lokalt skal det først afklares, hvilke kernefunktioner der skal fokuseres på og hvilke udfordringer og behov der er.

